

DETTE FORSKER JEG PÅ

– TEKNOLOGI KAN IKKE LØSE ALT

Ikke alle teknologiske hjelpemidler er godt tilpasset menneskers behov. Og ikke alle er etisk forsvarlige, heller.

FAKTA

Elin Thygesen

Dette forsker jeg på: Bruk av helseteknologi.

Tittel: Førsteamanuensis. Institutt for helse- og sykepleievitenskap, Senter for eHelse og omsorgsteknologi, UiA

Utdanning: Sykepleier. Doktorgrad fra Universitetet i Bergen om mestringsressurser hos hjemmeboende eldre som mottar hjemmesykepleie.

Hva forsker du på?

– Jeg forsker på bruk av helseteknologi. En del av forskningen går ut på å kartlegge erfaringer på bruk av velferdsteknologi og telemedisin, mens andre deler handler om å finne gode løsninger for hvordan teknologi kan bidra til bedre samhandling mellom ulike grupper av helsepersonell og mellom helsepersonell, pasient, pårørende og eventuelt også frivillige.

Hvorfor er du nysgjerrig på dette?

– Mange teknologiske nyvinninger fungerer ikke så godt, og jeg er nysgjerrig på årsakene og på hva som skal til for å utnytte potensialet som ligger i mange av disse løsningene. Samtidig ser jeg at vi kan jobbe smartere og levere bedre tjenester dersom vi bruker teknologien riktig.

Mange av informasjonssystemene som brukes i helsetjenesten i dag har store mangler. Vi ser fremdeles en utstrakt bruk av muntlig informasjonsutveksling, «gule lapper» og papirbaserte arbeidslister. Det er også fremdeles mye dobbeltføring av informasjon, og telefaksen lever i beste velgående på mange sykehus og i mange kommuner.

Hvorfor trenger vi å vite mer om dette?

– Bruk av teknologi i helsetjenestene er ennå relativt nytt. Derfor mangler vi fremdeles kunnskap om hvordan teknologien kan brukes på en hensiktsmessig og etisk forsvarlig måte.

Hva er viktig med denne forskningen?

– Mange har store vyer med tanke på at teknologi skal løse mange av framtidens utfordringer når det gjelder å tilby gode tjenester til en økende andel eldre. Samtidig ser vi at innføring av teknologi ofte kan ha en del utilsiktede konsekvenser, eller at teknologien kan være for vanskelig å bruke for mange. Derfor jobber vi ofte sammen med brukere når vi utvikler nye løsninger, og vi tester også løsningene sammen med dem her på campus slik at vi kan eliminere flest mulig feilkilder før teknologien tas i ordinær bruk.

Det er også en del som har vært skeptiske til bruk av helseteknologi, og det ofte med rette. Bruk av teknologi berører sentrale etiske problemstillinger. Mange er redd for at teknologi skal erstatte menneskelig omsorg og at bruk av teknologi skal komme i konflikt med personvernet. Derfor er det viktig å få kunnskap om hvilke etiske dilemmaer som kan oppstå og å utvikle løsninger som sikrer personvernet.

Hvilke endringer vil forskningen din kunne føre til?

– Den vil kunne bidra til at vi i fremtiden får teknologiske løsninger som er bedre tilpasset den enkelte brukers behov og som kan bidra til bedre samhandling innenfor et sikkert system.

Hvem vil ha nytte av kunnskapen?

– Både pasienter, helsepersonell og produsenter av teknologi og informasjonssystemer.

Hva har overrasket deg underveis?

– At det fremdeles er en del som har en ukritisk tro på at teknologi kan løse alle fremtidens utfordringer i helsetjenesten. Samtidig overrasker det meg også å møte dem som har en grunnleggende skepsis til all bruk av teknologi.

Hva har vært kjedelig eller utfordrende med arbeidet?

– Arbeidet er absolutt ikke kjedelig, men utfordringen er ofte at denne typen forskning krever mye tverrfaglig samarbeid. Det er tidkrevende og tar tid fra lese- og skrivearbeid. En stor del av arbeidet går ut på å søke finansiering til nye prosjekter. Også det er veldig tidkrevende, og det kan av og til føles meningsløst når jeg ikke når fram i konkurransen om midler.

Hvor lenge har du forsket på dette?

– Siden 2011.

Hvordan har du arbeidet med det?

– I hovedsak med intervjuer og workshops sammen med brukere.

Snakker du ofte om forskningen din i andre sammenhenger?

– Nei. Det hender riktignok at jeg får noen spørsmål, og da synes jeg det er hyggelig å fortelle litt.

Hvordan vil du bruke forskerererfaringen videre?

– Kanskje jeg en dag kan få nok kompetanse på dette slik at jeg kvalifiserer til å bli professor. Jeg jobber innenfor et fagområde hvor det er kontinuerlig utvikling og hvor jeg hele tiden må tøy grensene mine.

Hadde du gjort dette en gang til?

– Ja, det tror jeg. Jeg føler meg privilegert som kan jobbe i et kreativt tverrfaglig fellesskap og hvor jeg kan være med å bidra i utviklingen av fremtidens helsetjenester.

TEKST: Valerie Kubens
valerie.kubens@fvn.no

ILLUSTRASJON: SHUTTERSTOCK